

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 8

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
poluletna . . . K 2.—
četrtletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 42.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1915.

Leto VIII.

Belgrad.

Belgrad so zavzele čete osrednjih velesil. Zaloigra zaslepljene dežele, kjer je zapraskal plamen, ki je zažgal svet, se bliža koncu. Srbski narod se je junaško branil, to se danes splošno priznava. Narod ni kriv grehov tistih mogotcev, ki so zakrivili sedanji svetovni položaj. Tudi o tem zdaj sodi javnost v Nemčiji in v Avstriji drugače, kakor začetkom vojske. Srbi store najboljše, če sklenejo takoj mir. Zdaj ni nobene šale več. Avstrija in Nemčija sta navalili na Srbijo z mogočno silo.

Presenetilo je širšo javnost, ko je izvedela, da poveljuje vojni skupini, ki je vdrla v Srbijo, nemški maršal Mackensen, tisti maršal, ki je pregnal Ruse iz Galicije, mož, ki je pač na glasu, da se je za maršalom Hindenburgom najbolj izkazal v sedanji vojski. Odločen napad na Srbijo pa tudi kaže, da se bliža najbrže konec vojske. Ne misliti, kar jutri bodo že sklenili mir. Ampak naš generalni polkovnik baron Conrad je svojčas izjavil, da pride Srbija na vrsto, ko bo končano glavno delo z drugimi našimi sovražniki in da bo takrat hitro končano. Tisti, ki je premagal Ruse, in bil je to v prvi vrsti Conrad, kar se bo po vojski še bolj znalo, kot zdaj, je tudi vedel, zakaj da je prenesel zdaj vojsko na Balkan in zakaj da je izposloval za poveljnika generala, ki se je za Hindenburgom najbolj izkazal na bojišču proti Rusom.

Ne vemo pa, da so že premagani naši sovražniki, le pri nas, to vedo že tudi drugod. Navzlic vsem vadam in obljubam niso hoteli potegniti z našimi sovražniki ne Bolgari in tudi ne Grki in nočejo potegniti z njimi Rumunci.

Naš napad na Srbijo je strašno vznemiril Angleže, ki so bili v prvi vrsti povzročili sedanjo vojsko. Mislili so, da jim bodo pomagali proti nam Bolgari, Grki in Rumunci, zdaj jim pa nihče ne bo. V Angliji zdaj strašno vre. Ne boje se le za Srbijo, kaj pa je Angležem na mali balkanski državi, boje se marveč za Egipt, ki so ga bili z vso njim lastno zvižajo pridobili, boje se tudi za Indijo.

Kadar prodre naša armada do Bolgarije, o tem se ne more več dvomiti, so odprte zveze s Turčijo; Dardanel An-

gleži in Francozi ne bodo mogli več naskakovati, pričakovati morajo marveč, da jih Turki v zvezi z nami, Bolgari in z Nemci napadejo v Egiptu in da jim zapro Sueški prekop, najkrajšo cesto, ki vodi v tisto Indijo, ki tvori najdragocenejši biser angleške krone.

Vojska se bliža koncu, koncu, ki bo ugoden nam. Ne čez noč, tako naivni nismo, se bo sklenil mir, ampak vsaj upamo lahko nanj.

V znamenju zmage, miru in boljše, sijajnejše bodočnosti, v kateri dobi tudi naša Avstrija in delavec ž njo lep košček in prostorček pod solncem, pozdravljamo padec Belgrada.

Naše železnice v vojnem času.

Vlada je izdala zelo poučno knjigo, spomenico o njenih ukrepih z ozirom na vojsko. S posebnim ozirom na železnice v vojski izvaja:

Kakor se je razglasilo z Najvišjim lastnoročnim pismom 12. januarja 1915, so železnice zadovoljivo rešile težavne naloge ob razvrstitvi in preskrbi armade, vzdržale so vojaške zveze z zaledjem, preskrbele armado z neizmerno potrebščino streliva in vojnih sredstev, z živili in drugimi potrebščinami, odvažale so tiste, ki so postali za vojno nesposobni kakor tudi ujetnike v zaledje.

Železnice v vojski vodi glede na njih izrabo vojna uprava po vojaških železniških oblastih.

Takoj po mobilizaciji, ko se je služba na železnicah izpremenila na vojni obrat, so morale uprave državnih železnic poskrbeti, da upoštevajo potrebe gospodarskega življenja. Po odpravi nekaterih začetnih težav se je v kratkem času posrečilo, da so se oslabele ovire popotnega in blagovnega prometa, kolikor je to v vojski sploh mogoče, dasi so se morali boriti z močnimi ovirami, ki so nastale, ker se je zmanjšalo število voz in tudi vsled vpoklicev stanje uradnikov in uslužbencev in ksr ee tudi premog in druge potrebe niso mogle redno nadomeščati.

Obširni ukrepi so se morali tudi izvesti v tistih vzhodnih pokrajinah, kjer se je bila vojska. Umakniti se je moralo železniško osebje, obratna sredstva, takoj se je mora izopet obnoviti

promet v zopet dobljenem ozemlju, predstaviti in preskrbeti se je moralo izseljeno železniško osebje in svojci.

Osební promet.

Ker se je prebivalstvo po prvi mobilizaciji vozilo v mesta, se je moral, še predno se je uvedel vojaški vozni red, v nekaterih dneh premagati izredno močan osebni promet.

Po uvedbi vojaškega voznega reda se je vzdrževal civilni osebni promet le z nekaterimi zelo počasi vozečimi pošt-nimi vlaki s prisilnimi izkaznicami. Kmalu se je vozni red, dasi skromno, razširil osobito na progah pri večjih mestih, tudi v nadaljnjem prometu so nekateri poštni vlaki bili zvezani z vlaki zveznih in nevtralnih držav. V prvi polovici meseca avgusta so uvedli nove vlake na progah, ki jih niso v veliki meri rabili za vojaške namene. Prisilne izkaznice so se ali popolnoma ali deloma odpravile. Na progi Dunaj-severozahodni kolodvor—Tišin—Berlin Anhaltski kolodvor se je uvedel brzovlak. Tudi na dunajski mestni železnici so 26. avgusta 1914 otvorili omejen civilni obrat.

Osební promet se je dalje razširil z uvrstitvijo brzovlakov, s skrajšanim voznim redom itd.

Tudi radi vojske z Italijo nastale omejitve osebnega prometa so večinoma že odpravljene.

Služba z vozovi.

Odkar se je bila proglasila splošna mobilizacija, tvorijo vsi vozovi avstrijskih in ogrskih železnic, posojevalnih družb in zasebnih strank skupen park, s katerim razpolago izključno vojaška uprava. Vozovi morejo služiti zasebnim tovorom šele, ko so popolnoma pokrite vojaške potrebe.

Vojska je izbruhnila ob času, ko imajo redno avstrijske in ogrske železnice veliko posla radi prevoza repe, sladkorja in premoga.

Predvsem se je moralo poskrbeti za sladkorno industrijo z železniškimi vozmí. Računati se je tudi moralo, da se bo zvišala potreba po premogu. Poskrbelo se je, da je bila sredi decembra sladkornim tvornicam pripeljana repa.

Posebno skrb se je obračalo na prevoz žetve in na dovoz živil z Ogrskega.

Da so izrabili odprti vozovi, se je dovolilo, da so jih pokrili.

Posebni ukrepi so bili tudi potrebni za prevoz premoga in za živila, osobito za sol.

Da se pomnoži število voz, je najela Prva posojilna družba železniških voz zopet 1100 odprtih in 429 pokritih voz, novih odprtih voz 283; Avstrijska železniška prometna družba je iznova najela 522 odprtih voz in 1285 osebnih voz, 165 službenih voz, 3000 odprtih in 5520 pokritih tovornih voz in 1000 pokrival.

Postajna in vožna služba.

Takoj po proglasitvi mobilizacije so vse poskrbeli, da so po progah, ki niso bile izrabljene za vojaški promet, preskrbeli večja mesta s potrebnimi živili, osobito z mlekom.

Veliko se je moralo ukreniti, da so uredili transporte vojakov in ranjenec. Pokriti tovorni vozovi so se morali kuriti, posrbeti so se morale opazovalne postaje, dalje da so nakladali in izkladali ranjence ločene, urediti in razširiti so se morale razkuževalne naprave, paziti se je moralo na veliko snago postaj, vozove z blazinami so umaknili iz vlakov, ki so vozili v etapna ozemlja. Tire posameznih postaj so glede na večji promet razširili. Uprava državnih železnic je prepustila dalje »Rdečemu križu« delo skladišč in drugih poslopij, bodisi okrepevalni službi ali pa bolniškimi namenom vojne uprave ali pa »Rdečega križa«.

Veliko se je moralo delati, da so zopet priredili za promet izpraznjene postaje in proge, da so imeli v pregledu izseljeno železniško osebje, ki je moralo biti vedno pripravljeno, pripravljen je moral biti inventar in blago, nadomestiti se je moralo, kar se je poizgubilo.

Kakor hitro je bil na progah omrežja državnih železnic zopet uveden omejen civilni promet mesto vojnega voznega reda, so glede na tovorni promet, v kolikor je bilo to mogoče, se je uvedel takoj zopet prejšnji način daljnega tovornega prometa.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Vpokojenih je v ljubljanski tobačni tvornici zopet veliko delavk. Ob tej priliki opozarjamo, naj vodstva naših strokovnih organizacij razvijejo najširšo agitacijo, da pridobe nove članice. Med vpokojenkami so delavke, ki so si pridobile za procvit in napredek naše strokovne organizacije nevenljivih zaslug. Želimo vsem vpokojenkam, naj hranijo našo organizacijo v najboljšem spominu. Imenom vpokojenih delavk pridejane številke pomenjajo, koliko let da je dotična delala v tvornici.

Vpokojene so:

Fabjan Nežka (35 let)
Čepelnik Marija (33 let)
Taužel Jerca (32 let)
Fortuna Manca (35 let)
Mišjak Marija (32 let)
Kocmur Ivana (35 let)
Železnik Lucija (30 let)
Štibil Ana (35 let)
Vojska Marjeta (37 let)

Babnik Ivana (37 let)
Eržen Ivana (28 let)
Vidmar Ana (28 let)
Pogačar Marija (30 let)
Češnovar Marija (27 let)
Grmek Neža (28 let)
Piteri Jerca (31 let)
Buh Urška (26 let)
Jurkovič Marija (43 let)
Jakopič Ana (43 let)
Gregorka Pavla (19 let)
Aleš Fani (31 let)
Grošel Helena (32 let)
Kožel Marija (32 let)
Mihevc Jerca (32 let)
Frlan Kati (35 let)
Vidmajer Ivana (34 let)
Oven Marija (35 let)

Podražene pravde.

V sedanjih časih je draženje že tako navadno, da se vse čudi, ako se kaka stvar še ni podražila. Cesarska odredba o povišanju pravnih pristojbin se je zato tudi mirno brez vsakega razburjenja sprejela. Država potrebuje denarja, pred vsem potrebuje vedno višjih dohodkov. Povišanje pristojbin je pa končno še vedno boljše, kakor če bi bili povišali davke na živila. V nedolžno povišanje pristojbin se pa zagrinjajo nameni, ki bi lahko zelo škodili pravosodju. Proti tem namenom, ki niso nastali šele danes, se mora pač obrniti tudi javna kritika.

Misel, naj se podelitev pravne pomoči plača, je že zelo stara. Oblika plačila pa se je seveda tekom let zelo izpremenila. Prvotno se je plačala pristojbina uradnikom samim, a polagoma je prevzela mesto uradnikov država, ki pobira sama pristojbino. Uradnik, sodnik je postal tako bolj neodvisen.

Sodne pristojbine v Avstriji so bile na novo urejene z novim civilnim sodnim redom leta 1908. Za vsako vlogo se v obliki kolka plača pristojbina. Vsak zapisnik, ki se spiše, se mora kolkovati. Pristojbine se odmerijo po številu papirnih pol, ki se uporabijo za vlogo ali za zapisnik. Za razsodbo se tudi v obliki kolkov plača pristojbina in končno tudi za pravne leke. (Pravni lek: pritožba proti kaki razsodbi.) Skupnost med delovanjem sodišča in plačila pristojbine ni tako jasna. Pristojbine sicer same niso visoke, za vsako polo znašajo eno krono, če pa sporni predmet ne znaša 100 kron, pa le 24 v. Pristojbina razsodbe se povišava po vrednosti spornega predmeta od ene krone do deset kron in znaša pri vrednosti spornega predmeta nad 1600 kron pol odstotka in 25 odstotno doklado od vrednosti, za katero teče pravda. Pristojbina pravnih lekov se povišava od ene krone do 20 kron; a več ni treba plačati tudi ob najvišji vrednosti spornega predmeta.

Nova odredba o pristojbinah temeljito izpreminja temelje kakor tudi postavke sodnijskih pristojbin.

Pred vsem se zelo razširi razsežnost sodnijskih pristojbin. Izvzemši kazensko pravnih stvari so se dozdej morale plačevati povsod pristojbine za

vloge in za zapisnike. Dejansko sodnikovo delovanje je zadela pristojbina le pri rabsodbah in pri pravnih lekih. Nova odredba razširi pristojbinsko dolžnost na vsako sodnijsko delovanje. Ne le razsojevanje je podvrženo pristojbinam, marveč tudi delovanje v varuških zadevah in delovanje ob zapuščinah. Nova odredba odpravlja tudi prostost pristobine na gotovih poljih pravosodstva. Pristojbinski dolžnosti je odslej podvrženo z omejitvam tudi postopanje pri obrtnih sodiščih in kazensko postopanje, v kolikor je povzročeno po tožbah zasebnikov. Ne moremo proti razširjenju veliko ugovarjati. V zvezi je večinoma z izpremembo delokroga. Obrtna sodišča se pečajo večkrat z zelo velikimi sodnimi razpravami, delovanje sodišč v varuških zadevah je z novo državljanskega zakonika tako razširjeno, da odpade velika tožba o vzdrževalni dolžnosti otrok. Pristojbina za zapuščinske razprave pomenja povišanje dedščinskih pristojbin, ki jih ne moremo grajati.

Odredba stremi tudi na tem polju za tem, da uveljavlja gotove socialno-politične misli. Postopanje pred obrtnimi sodišči je prej ko slej do višine sto kron pristojevalo. Pri zapuščinskih obravnava se pobira pristojbina šele, če znaša čista vrednost premoženja, o katerem se razpravlja več kakor pettisoč kron. Pri varuških zadevah se pobira pristojbina za sodnijsko skrb šele, če presegajo varovančevi letni dohodki 3000 kron. V te dohodke se pa ne vpoštevajo vzdrževalni in vzgojevalni prispevki kakor tudi ne tisti dohodki, ki ne izvirajo iz premoženja, kakor plače in služnine. Pristojbine prosti so tudi sklepi varuških oblasti, ki priznavajo mesečne vzdrževalne prispevke, ki znašajo manj kakor 40 kron.

Razširjenje ubožne pravice na kazensko postopanje, možnost, da se lahko uporablja tudi na obrtno sodno postopanje onemogočuje, da bi bila zaprta pot k pravici manj premožnim, neprijetno bo le, ker se bo za dobavo ubožnega izpričevala porabilo več časa.

Ubožna pravica pa ne oprosti pravosodstva od pristojbin; odgodi marveč le plačilo pristojbin, dokler se ne konča pravni spor. Če dobi spor oseba, ki je oproščena od pristojbin, ničesar ne plača; če ga izgubi, plačati mora šele pristojbine in ki mora v slučaju neiztirjati. Naša ubožna pravica, kakoršna je, pa prevale istočasno del pristojbin ubožne stranke na stranko, ki je dolžna nositi pristojbine, ki mora plačati pristojbine in ki mora v slučaju neiztirjivosti nositi stroške razprave tudi, če dobi pravdo. V sodnem postopanju povzroči to več neprilik, o katerih bi bilo boljše, ako bi se jih izognili. Vsaka tožba z ubožno pravico napravlja vtis sile, da se tehta za znižanje stroškov in da se primerja in v očeh sodnikov škoduje notranji vrednosti tožbe.

Odredba dela sicer na to, da bi pristojbine ne ubile pravice, a zdi se nam, da so ponesrečena načela, po katerih naj se odmerjajo pristojbine.

V varuško oblastvenem delovanju se odmerijo pristojbine po višini letnih

dohodkov varovanca in sicer v stopnjah. Pristojbine se odmerijo pri letnem dohodku 3000 kron z 10. kronami in narastejo pri 50.000 kronah na 100 kron; za vsakih nadaljnih 1000 kron se morati plačati 2 kroni več. Povišanje je gotovo veliko prenizko, pristojbine gotovo niso visoke, a določitev pristojbin bo stalo toliko dela in truda in bo vplivalo to na delo skozi mesece, vsled česar moramo vprašati, ako po pristojbinah povišanega dohodka ne bo zopet snedlo povišano delo. V bistvu tvori ta pristojbina povišanje osebno dohodninskega davka varovancev.

Pristojbina pri zapuščinskih razpravah se prične pri 5000 kronski zapuščini in znaša pri tej vsoti 2 kroni, povišava se do 250 kron pri zapuščini 500.000 kron. Poviša se za 50 vinarjev ob vsakem daljnem tisoču in se tudi tu premalo povišava osobito v srednjih stopinjah.

Najbolj korenito izpremenene položaj pristojbine glede na pravne spore. Tu so se uvedla načela, ki lahko neprijetno učinkujejo.

Pri vlogah so ostale pristojbine take, kakršne so bile dozdej in se ravna po številu pol. Pristojbina se je pa povišala, ni več enotna, izpreminja se z vrednostjo spornega predmeta in z vsebino vloge. Tožbe so podvržene dvakratni pristojbini, večkratna pristojbina se je odredila v pravnem postopanju. Ostala je tudi pristojbina razzodbe, ki se stopnjuje po vrednosti in ki je v toliko razširjena, da se mora plačati pristojbina tudi za razzodbe glede na pravna sredstva. A tu se še pojavlja stremljenje, da se ne dosežejo s pristojbino le višji državni dohodki, marveč da se vpliva tudi na pravosodstvo. Že postava o razbremenitvi sodišč kaže namen pravosodne uprave, da bi se pravna pot kolikor mogoče omejila, da razbremenene višja sodišča. Zvišani potrebi za presojo sodb nižjih sodišč niso ugodili s tem, da bi bili povišali število sodnikov na višjih mestih. Razbremenili so sodišča tako, da so prepovedali pregled po najvišjem sodnem dvoru, ako se glasita razzodbi enako in če gre za sporno vrednost, ki ne dosega tisoč kron. Postava o pristojbinah pa nastop pravnih lekov zelo visoko kaznuje. Vzklicni spisi in ugovori plačajo petkratno prvotno pristojbino; revizijski spisi, namreč pravni leki na najvišje sodišče pa celo dvajsetkratno pristojbino.

Še bolj bo učinkovala nova pristojbina glede na zapisnike. Za vsako polo zapisnika se plača zdaj ob vrednosti do 100 kron le 24 v., nad 100 kron le eno krono. Dosedanji način odmere pristojbin so popolnoma opustili. Pristojbina se ne odmerja več po številu pol zapisnika, marveč po tem, kolika časa traja razprava in glede na vrednost, za katero gre. Navidezno se zdi, da je to umestno, če se upošteva, da pristojbina odškoduje sodnikovo delovanje. Dejanjsko pa taka odmera pristojbin pokvari temelje pravnega spora. Vsaka pristojbina namreč povzroči, da stremijo na varčevanje. Pristojbina zapisnikov, ki se je odmerjala po polah, je povzro-

čila, da se je varčevalo s papirjem. Pristojbina po času vsled novega pristojbinskega reda povzroči, da bodo pričeli varčevati v razpravi s časom in zato ogroža največjo pridobitev svoječasne preosnove: ustno sporno postopanje. Bolj kot že zdaj bodo stranke dejanski položaj opisovale v pripravljalnih spisih. Ob ustnih razpravah se bodo sklicevali na spise, mesto da bi ustno razpravljali. Čas zapisovanja in čas govora se tako prihrani. Ustno sporno postopanje se bo zopet izpremenilo v pismeno, dasi v drugi obliki. Počasni in natančni sodnik bo dražji kakor hitri in ne natančni. Vesten odvetnik, ki bo hotel svojo zadevo natančno opisati, bo v nasprotstvu sam s seboj, če naj opusti svoje razmotrivanje, da varčuje s stroški. Vsaka začeta pol ura stane ob razpravi po vrednosti spornega predmeta eno do tri krome; vsaka daljnja pol ura, naj se prične že tudi šele v odgodeni razpravi, dvakrat toliko. Razprava o pravih lekih je zopet kaznovana. Pri razpravah pri višjih sodnih sporih stane vsaka pol ura razprave, torej tudi že prva pol, petkrat večjo časno pristojbino, kakor pri sodiščih prve stopnje za prvo pol uro. Vzklicna razprava traja redno eno uro. Pristojbina zapisnika bo znašala pri vrednosti sporne stvari od 100 do 1000 kron že 10 kron in do 30 kron pri višji vrednosti. Pristojbinska odredba pa obsega predpis, da so zapisniki o ustnih vzklicnih razpravah prosti pristojbin, če ne pride k razpravi noben sporni del. Samoobsebi umljivo je, da bo v večini slučajev mesto ustnih razprav se postopalo pismeno.

Okno v svet.

OKLIC!

Tretje vojno posojilo se predloži v podpisovanje.

V tretjič tekem vojne se izdaja poziv, naj se dajo državi sredstva, ki jih potrebuje za izpolnitev svojih velikih nalog.

Zmagoslavni čini vojske in mornarice utrjajo naše zaupanje v bodočnost; moč zmage pa imajo tudi dokazi naše gospodarske sile. Kaže se, da se je uoč države pod navalom sovražnikov mogočno povečala. To in velik uspeh prvih posojil, kakor tudi vedno napredujoče obnavljanje kapitala, dalje patriotski duh in zavest dolžnosti, ki preveva prebivalstvo, daje jamstvo za poln uspeh tretjega vojnega posojila.

Naši bratje posvečajo na bojišču svojo kri in stvoje življenje državi. Kdor je ostal doma, ima častno dolžnost, da do skrajne meje svojih zmožnosti in svojega premoženja z vsemi silami zagotovi zagotovi sredstva za vojevanje.

Kdor za to skrbi, skrbi preudarno zase; kajti njegova moč se opira na moč skupnosti. Smotrena sedajnost je podlaga bodočnosti miru. Na uspehu je udeležen vsakdo, katerega poklica naj je in kakršno premoženje naj tudi ima.

Kdor ima gotovino in vloge ali terjatve pri bankah, kdor ima vrednote, ki se dajo premenjati v denar, temu veleva domovinska čast, ta ima dolžnost, da da na razpolago sredstva, ki ima do njih predpravo od sovražnikov v svojem obstvoju ogrožena dežela. Vsi po svojem ugledu in stališču vplivni državljani morajo v svojem krogu delovati s poukom in pojasnjevanjem: neumorno podrobno delo mora pomagati in podpirati.

Težka ni dolžnost, ki jo tu zahteva država od svojih državljanov, nobena žrtev ni, pa tudi ne izguba dobička, zahteva se le pripravljenost, dati državi denarna sredstva za gospodarsko vojno pripravo, torej pripomoči, da se svetovna vojna končno zmagepolno završi. Finančna moč naše države jamči podpisovalcem vojnega posojila za varnost njih glavnice in za zelo ugodno obrestovanje.

Vsi krogi prebivalstva, kmetovalci in industrijalci, kapitalisti in trgovci, zasebniki in družbe morajo zato pripraviti vsa svoja sredstva za ta vzvišeni namen.

V Ljubljani, dne 5. oktobra 1915.

C. kr. deželni predsednik:
Baron Schwarz s. r.

× × ×

Popisovanje zalog žita, mlinskih izdelkov in sočivja. Vsled odredbe c. kr. ministrstva za notranje stvari se imajo popisati zaloge žita, mlinskih izdelkov in sočivja (fižola, graha in leče) po stanju z dne 15. oktobra 1915. V Ljubljani bodo to nalogo izvršile posebne komisije, ki bodo hodile od hiše do hiše, oziroma od obrata do obrata ter popisovale gori navedene zaloge. Ta popis bo obsegal: 1.) vse poljedelske obrate, ki so pridelali kaj žita ali sočivja; 2.) vse obrtne in trgovske obrate, ki uporabljajo, prodajajo ali shranjujejo žito, moko ali sočivje; 3.) vse občine, javne korporacije ali druge aprovizacijske poslovalnice, ki imajo vsled nove organizacije porabe v zalogi žito, mlinske izdelke ali sočivje. Pri zasebnih strankah se torej zaloge ne bodo popisovale. Zaloge, ki so 15. oktobra med potjo, mora prejemnik zglasiti v treh dneh po prejemu v posvetovalnici na mestnem magistratu. Patriotska dolžnost vsakogar je, da svoje zaloge vestno napove in oblastva podpira pri njih nalogi. Prikrivanje zalog, napačne ali neresnične napovedi itd. se kaznujejo z zaporom od enega tedna do šest mesecev, če pa presega vrednost zaloge 500 K, s strogim zaporom od enega meseca do enega leta. Poleg zaporne kazni se sme prisoditi denarna globa do 2000, oziroma do 20.000 kron. Razen tega se zatajene zaloge zaplenijo v korist državi.

Papež o vojni in proti hujskačem.

V pismu na škofovsko konferenco v Fuldi piše papež: »V vrtincu sedanjega svetovnega položaja, čigar viharna sila, kakor vidimo, pretresa najbolj cvetoče države Evrope, da so skoro ogrožene v svojem obstanku, umejete, spoštovani bratje, lahko, kaj občuti naše srce, ko imamo noč in dan pred očmi, kako se dan za dnem pobija toliko ljudi, kako je toliko narodov zadela težka nesreča. V isti meri, kakor se beda večja vsled trajanja vojne, narašča tudi, kakor vidimo, pri vseh ubralo kraljevo pot, ki ki v vztrpljivi in človekoljubni ljubezni dovaja do miru. Od te poti bi se daleč odmaknili tisti, ki morda menijo, da jim je dovoljeno, da dejanja katolikov kakega drugega naroda ponižujejo z besedo in pismom na način, da drug drugega, kakor pravi apostol, »izzivajo in zavidajo« in s tem podžigajo ogorčenje, ki bi naj je gasili s pravičnostjo v sodbi in milino mišljenja! Ko torej z iskrenim hrepenenjem molimo za mir — in sicer za tak mir, ki naj bi odgovarjal zahtevam pravičnosti in dostojanstva narodov — svarimo vse katolike, naj se ogibljejo vsakega razdora in da, združeni v krščanski bratovski ljubezni, vsi skupno pomagajo k vpostavljenju takega miru.« — Tudi to papeževo pismo je izliv plemenitega srca in blage duše. Papež nalaga vsem katolikom ljubezen v glavno dolžnost, kar pomenja najstrožjo obsodbo tistih, ki s pisano ali govorjeno besedo zagrajujejo poti, ki bi mogle dovesti do zaželjenega miru. Človeštvo je dolžno hvaležnosti Benediktu XV. na njegovih prizadevanjih.

Senzacionalen uspeh preiskave pri mesarjih. Iz Osijeka na Hrvaškem se poroča: Pri tamošnjih mesarjih in prekupcih mesa in slanine so merodajne oblasti izvršile preiskavo, seveda ne brez velikega uspeha. Upijejo, da ni slanine, pa jo je vkljub temu dovolj, samo treba jo je poiskati. Tako so jo našli pri mesarjih in sicer po 1360 kg, 1500 kg, 1900 kg, 2500 itd. Oblast je lepo mast in slanino zaplenila in tako prebivalstvo z vsem preskrbela. Tako bi bilo treba še kje drugje postopati, ne samo v Osijeku.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Agitirajte za „Mladost“!

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, kreplivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potanju nog, skatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodji, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škalla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec kreplivo sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vozenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavratalo, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Trpežno blago

Zmerne cene

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Cene najnižje.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebščine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prilijče, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženi 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohramnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.